

RETTIGHEDER UNDER PRES

LÆRERVEJLEDNING

ERHVERVSUDDANNELSERNE

HOVEDOMRÅDET

TEKNOLOGI, BYGGERI

OG TRANSPORT

AMNESTY
INTERNATIONAL

INDHOLD

INTRODUKTION	3
MATERIALETS DELE	3
TIDSFORBRUG	4
FAG OG FAGLIGE MÅL	4

TEMA: DISKRIMINATION: LGBTI+, HOMOFØBI OG HADTALE – FORLØB PÅ 2 DAGE

Forberedelse	5
Opvarmning: Hvad er menneskerettigheder?	5
Opvarmning: FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder	6
Opvarmning til temaet diskrimination og LGBTI+	6
Scenariebaseret dilemma om diskrimination & LGBTI+	7
Se videoer, og diskuter	9
Tag temperaturen på emnet i klassen	9
Opsamling på dag 1	10
Tolerance på arbejdspladsen	11
Scenariebaseret dilemma vol. 2	11
Lav video	11
Opsamling	12

TEMA: DISKRIMINATION: LGBTI+, HOMOFØBI OG HADTALE – FORLØB PÅ 2 TIMER

Forberedelse	13
Opvarmning: Tag temperaturen på emnet i klassen	13
Se videoer, og diskuter	15
Scenariebaseret dilemma om diskrimination & LGBTI+	15

TEMA: YTRINGSFRIHED OG FAKE NEWS – FORLØB PÅ 2 DAGE

Forberedelse	17
En manipuleret artikel	18
Når sandheden bliver fordrejet	19
Influencer-marketing	20
Menneskerettigheder og fake news	20
Scenariebaseret dilemma om ytringsfrihed og fake news	21
Opsamling på dag 1	22
Counter-Strike og menneskerettigheder	23
Se videoer med elever og menneskerettighedsforkæmpere	23
Scenariebaseret dilemma om ytringsfrihed og fake news vol. 2	24
Lav video	25
Opsamling på forløbet	26

TEMA: YTRINGSFRIHED OG FAKE NEWS – FORLØB PÅ 2 TIMER

Forberedelse	26
Opvarmning: Tag temperaturen på emnet i klassen	26
Se videoer, og diskuter	27
Scenariebaseret dilemma om ytringsfrihed og fake news	28

ARBEJDSARK

ARBEJDSARK 1: Walk-and-talk menneskerettigheder	31
ARBEJDSARK 2: Homofobi i Polen	32
ARBEJDSARK 3: Modtagelse af ny medarbejder	33
ARBEJDSARK 4: Tjekliste til video	34
ARBEJDSARK 5: Influencer-marketing	35
ARBEJDSARK 6: Hvad er fake? Og hvad kan du gøre?	36

BILAG

BILAG 1: Visuel oversigt over LGBTI+dilemma	37
BILAG 2: Visuel oversigt over fake news-dilemma	38
BILAG 3: Forskelle på fake news, dis- og misinformation	39

RETTIGHEDER UNDER PRES

Materialet består af denne lærervejledning samt hjemmesiden amnesty.dk/erhvervsskoler med videoer og links til scenariebaseret dilemma.

Materialet er gratis og målrettet grundforløb 1, hovedområdet teknologi, byggeri og transport på erhvervsuddannelserne. Redaktionen er afsluttet juni 2023.

Redaktion: Michel Banz (ansv.), Karen Garly Andersen, Laura Kofod Jensen (skribent og pædagogisk konsulent) og Lene Vendelbo/vendelbokommunikation.dk (red.)

Layout: Tina Schembecker
/eye-on-you.com

Amnesty International
Gammeltorv 8, 5. sal
1457 København K
Tlf. 33 45 65 65
E-mail: skoleservice@amnesty.dk

INTRODUKTION

KÆRE UNDERVISER

Denne lærervejledning består af to temaer, som er tilrettelagt, så du kan vælge mellem en kort udgave på to timer og en længere udgave på to dage. Temaerne er:

- Diskrimination: LGBTI+, homofobi og hadtale.
- Ytringsfrihed og fake news.

Alle forløbene er målrettet erhvervsfagene og udviklet af en underviser på grundforløb 1 på hovedområdet teknologi, byggeri og transport.

Centralt i materialet står menneskerettighederne, anti-diskrimination og ytringsfrihed. Materialet tager udgangspunkt i elevernes eget liv og kigger ud på Østeuropa, hvor rettigheder er under ekstra pres – blandt andet som konsekvens af krigen i Ukraine.

Fem danske erhvervsskoleelever mellem 17 og 18 år har været i Østeuropa, hvor de har mødt andre unge og taget temperaturen på ytringsfrihed, fake news og diskrimination af LGBTI+personer. Det fortæller de om i videoer.

Ønsker du baggrundsviden om de tematikker og de fem lande, materialet handler om, Ukraine, Moldova, Polen, Rusland og Belarus, så er der et baggrundsdokument, du kan orientere dig i. Det finder du her [amnesty.dk/fakta](https://www.amnesty.dk/fakta)

MATERIALETS DELE

- **Videointerview med fem danske erhvervsskoleelever:** De har været i Polen og Moldova og mødt jævnaldrende og aktivister, der har fortalt dem om fake news og diskrimination af LGBTI+personer i deres hjemlande.
- **To scenariebaserede dilemmaer:** Her kan du sammen med dine elever enten 'tage til Polen på studietur' og lande i dilemmaer knyttet til LGBTI+ eller 'tage på ferie' i en virkelighed præget af fake news. Scenarierne er fiktive, men bygget på virkeligheden.
- **Videointerview med Astralis-spiller:** Lukas Rossander (Glav1e) fortæller om, hvordan man kan bekæmpe hadtale som homofobi, når man gamer.
- **Videointerview med unge forkæmpere for menneskerettigheder:** De unge fortæller om LGBTI+venlige skoler i Polen, om at være nødt til at flygte fra diktaturet i Belarus, og hvordan det er at bo i et land, hvor store medier bringer fake news om krigen i Ukraine, samt om hvordan det er at være tvunget til at leve en ungdom i eksil.
- **Lærervejledning (pdf):** Den, du sidder med i hånden.
- **Faktaark:** Oversigt med fakta knyttet til materialet.

TIDSFORBRUG

Du kan arbejde med et eller begge af disse forløb:

- Diskrimination: LGBTI+, homofobi og hadtale.
- Ytringsfrihed og fake news.

Begge forløb er tilrettelagt, så du enten kan bruge 2 timer eller 2 dage på hver af dem. Du kan også plukke i øvelserne og fx bruge de indledende øvelser om menneskerettigheder og sætte dem sammen med forløbet om fake news. Begge forløbene på to dage afsluttes med den samme videoopgave.

FAG OG FAGLIGE MÅL

Forløbet er målrettet erhvervsfagene. Når du arbejder med temaet 'Diskrimination: LGBTI+, homofobi og hadtale', opfylder det målene 1-3, mens temaet 'Ytringsfrihed og fake news' opfylder målene 2-3.

Arbejdspladskultur:

1. Deltage i dialog om arbejdspsykologiske emner, herunder sexismen, krænkende handlinger, seksuel diskrimination, racisme og forskelsbehandling, og tage aktivt stilling til, hvad et godt psykisk arbejdsmiljø er.

Samfund og sundhed:

2. Deltage i dialog om egen rolle og indflydelsesmuligheder i samfundet.
3. Gengive faktorer, der er af betydning i forhold til at vise respekt for andres kønsidentitet og seksualitet, modvirke seksuel chikane og forstå personlig grænsesætning.

TEMA

DISKRIMINATION:
LGBTI+, HOMOFØBI
OG HADTALE
FORLØB
PÅ 2 DAGE

DISKRIMINATION: LGBTI+, HOMOFØBI OG HADTALE

SAMLET VARIGHED: 2 DAGE (8-9 KLOKKE Timer)

FORBEREDELSE

- Der må gerne laves nye grupper for hver øvelse, så eleverne oplever nye synsvinkler fra andre. Det kan for nemheds skyld være en fordel at have lavet grupperne på forhånd, så du ikke skal bruge tid på at lave dem i undervisningen.
- I øvelse 3 skal I spille et scenariebaseret dilemma. Det er en god idé at sætte en halv times tid af til at sætte sig ind i det inden undervisningen. Spillet er bygget op over Dilemma Based Learning (DiBL). Du kan se en generel intro til DiBL her: vimeo.com/678779324 (1.20 min.). Det er også en god idé at prøve dilemmaet selv inden. Vær opmærksom på, at du i testen både skal agere elev og lærer. Dvs. du skal scanne koden som elev og sørge for at facilitere fremdriften via din pc. Find links og info om dilemmaerne på **side 7** eller **15** samt **side 21** eller **29**.
- Sæt dig ind i temaet via baggrundsdokumentet her: amnesty.dk/fakta

DAG 1

OPVARMNING: HVAD ER MENNESKERETTIGHEDER?

Varighed: 30 min.

Arbejdsark: 1.

Formål: At eleverne bliver klædt på til temaet og bliver opmærksomme på, hvad menneskerettighederne er, inden de går i gang med forløbet.

Intro: Begynd med at fortælle eleverne, at det i disse øvelser er vigtigt, at de er respektfulde over for de andres valg og holdninger, og at vi alle er forskellige og ser tingene forskelligt. Der tolereres ikke hån og nedladenhed. Det kan være en rigtig god idé at lave en social aftale med eleverne, hvor de i fællesskab laver spilleregler for, hvordan man bedst er respektfulde over for hinanden. På den måde får eleverne mulighed for selv at reflektere over, hvad der skaber et trygt rum for dem, og de får dermed medejerskab over processen.

SÅDAN GØR DU: Inddel eleverne i grupper med tre eller fire i hver. Det er vigtigt, de sidder sammen med nogen, de er trygge ved. Overvej gerne, om du selv har fuld indsigt i alle dynamikkerne blandt eleverne, og hvordan du bedst kan tage hensyn til alles behov – måske har enkelte elever behov for at være sammen med andre end de elever, de

normalt er sammen med, da tematikken berører uvante emner. Inden gruppeopdelingen kan du evt. tage en 1:1 snak med en elev, hvis du er usikker på elevens egentlige behov. Stil dem spørgsmålene, lad dem diskutere gruppevis, og saml efterfølgende op i plenum.

- Er alle mennesker i hele verden født lige? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Har alle mennesker i Danmark lige vilkår? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Har alle i denne klasse haft lige vilkår at vokse op i? Uddyb dit svar.
- Hvad betyder menneskerettigheder?

Se film om menneskerettigheder (svensk med danske undertekster): vimeo.com/629827312

Eleverne laver en walk-and-talk to og to og diskuterer spørgsmålene på **arbejdsark 1**. Saml op i plenum efterfølgende.

OPVARMNING: FN'S VERDENSERKLÆRING OM MENNESKERETTIGHEDER

Varighed: 60 min.

SÅDAN GØR DU: Eleverne skal i grupper kigge nærmere på artiklerne i menneskerettighedserklæringen. Dem finder de her: amnesty.dk/vores-arbejde/hvad-er-menneskerettigheder/. Fordel artiklerne blandt grupperne, så alle får lige mange.

I grupperne skal de tale om, hvad der menes med deres artikler. Alle gruppemedlemmer skal skrive det ned hver for sig, da det skal bruges lige efter.

Når du vurderer, at grupperne har fået styr på deres artikler, skal du blande eleverne på ny, så alle er i en gruppe med nogen, de ikke har været sammen med før. Eleverne skiftes til at fortælle hinanden om, hvad én af deres artikler handler om.

Saml op i plenum, og bed fx eleverne om at lukke øjnene og tænke over, hvad de husker bedst fra jeres snak den sidste times tid. Bed de elever, der har lyst, om at dele deres tanker.

OPVARMNING TIL TEMAET DISKRIMINATION OG LGBTI+

Varighed: 15-20 min.

Arbejdsark: 2.

I skal nu til at arbejde med LGBTI+. Mange LGBTI+personer oplever diskrimination og dermed et brud på deres menneskerettigheder. Polen er et af de lande, hvor det står rigtig slemt til. Det skal I nu til at arbejde konkret med, bl.a. i et digitalt scenariebaseret dilemma.

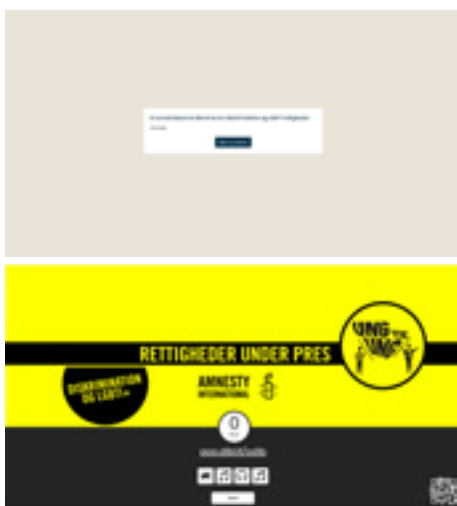
Som en opvarmning kan du vise Polen på fx Google Maps og tale kort med klassen om, hvor landet er placeret i forhold til Danmark, samt hvad klassen i forvejen ved om landet. Giv dernæst eleverne mulighed for at lave en kort internetsøgning på 'Polen – homofobi' og 'LGBT-frie zoner', og spørg: Hvilke overskrifter dukker umiddelbart op? Hvad lægger du særligt mærke til?

Du kan også udlevere **arbejdsark 2** til dine elever/de kan læse det sammen i grupper. Saml op på spørgsmål i plenum.

SCENARIEBASERET DILEMMA OM DISKRIMINATION & LGBTI+**Varighed:** 50 min.**Bilag:** 1.**Formål:**

- At eleverne via dilemmaspørgsmål reflekterer over diskrimination af LGBTI+personer.
- At eleverne opnår viden om konkrete brud på menneskerettighederne.

Lærerintro: Nu skal I i gang med at arbejde med temaet LGBTI+. I denne øvelse skal du som lærer facilitere et dilemma. Du styrer dilemmaet via din pc, hvis skærm vises på smartboard. Eleverne skal bruge deres telefon eller pc til at spille med. Du kan evt. (gen)se introduktionen til spillet (beskrevet under forberedelsen til forløbet). I **bilag 1** kan du se en oversigt over hele dilemmaet.

Teknisk set-up på 45 sek.:

1. Tilgå LGBTI+dilemmaet her: app.dibl.it/c/wztwxzopdcqrykpygic via en computer tilsluttet smartboardet.

2. Tryk på 'start ny session'. Navngiv din klasse, og tryk 'start session'.

3. Bed dine elever om at finde deres telefoner frem og scanne QR-koden i hjørnet. Denne kan gøres større ved at klikke på QR-koden. Eleverne skal taste de fire ikoner som kode. Eleverne kan også tilgå dilemmaet via en pc, i så fald skal de bruge linket.

4. Når alle har tastet koden, klikker du på start på din pc. Vær opmærksom på, at eleverne skal svare på deres telefon og trykke send, før I kan spille videre.

5. Nu er I i gang med dilemmaet.

SÅDAN GØR DU: Fortæl dine elever, at I skal i gang med sammen at spille et scenariebaseret dilemma. I starten af dilemmaet bliver der sagt, at man skal 'tæske LGBTI+personer, så de igen bliver normale'. Det er en voldsom sætning, men afspejler, hvad nogle polakker mener. Sætningen er således fra en samtale, der er foregået i virkeligheden. Vær opmærksom på, at det kan være en god idé at nævne dette for din klasse, inden I begynder at spille. Eleverne skal deltage individuelt, og deres svar er anonyme. Undervejs vil det være oplagt at standse op og spørge ind til elevernes valg.

NB: Hvis der er stemmelighed undervejs, så kan du klikke på et af valgene (indikeret ved >>). Så er det altså dig, der tager beslutningen om, hvilket svar I vælger.

Når I er færdige med at spille, vil vi i Amnesty være meget glade for, at eleverne svarer på de afsluttende evalueringsspørgsmål inde i spillet. Herefter kan du samle op i klassen med disse spørgsmål:

- Hvordan har det været at træffe valgene?
- Hvilke valg var svære – var I i tvivl undervejs?
- Har I oplevet noget lignende selv?
- Nu kender I spillet. Tænker I, at I ville svare anderledes, hvis vi spillede det igen?
- Hvordan tror I, det er at være en af de unge fra Polen?
- Hvis jeg nu fortæller jer, at alle eksemplerne i scenariet enten har foregået i virkeligheden eller kunne foregå i virkeligheden, hvad tænker I om det?
- Scenariet foregår i Polen, men tror I, at der er andre lande, hvor det er på samme måde? (Svaret er ja – det er sådan i mange østeuropæiske lande, særligt skidt i Rusland, men Ungarn og mange andre lande oplever også en udtalt form for homofobi.)
- Hvordan opleves disse dilemmaer mon, hvis man selv er LGBTI+person?
- Hvad kan man gøre, hvis man støder på homofobi? Er der nogle i klassen, der har lyst til at dele eksempler på det? Se fx denne video: lgbt.dk/wp-content/uploads/2022/10/05-Norm-og-rettighedsfilm.mp4?_=1 (3 min.).
- Hvad tænker I, at dilemmaerne har at gøre med menneskerettigheder?

DISKRIMINATION OG MENNESKERETTIGHEDER

I menneskerettighedserklæringen står der, at alle har ret til at blive behandlet ens, uanset race, farve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social oprindelse, formueforhold, fødsel eller anden samfundsmæssig stilling. Der kan være mange årsager til diskrimination, fx frygt, fordomme eller en følelse af at være mere værdifuld end andre. Retten til at leve et liv frit fra diskrimination er en helt grundlæggende rettighed, som påvirker alle andre rettigheder (**artikel 2**).

SE VIDEOER, OG DISKUTER

Varighed: 40 min.

Formål: At eleverne tilegner sig viden om diskrimination af LGBTI+personer.

SÅDAN GØR DU: På amnesty.dk/videoer finder du tre videoer fra Polen. Her møder eleverne danske unge samt en ung menneskerettighedsaktivist fra Polen. Se videoerne en ad gangen, og diskuter enten i grupper eller i plenum spørgsmålene nedenfor.

Video med Anine

- Hvordan tror I, det påvirker et menneske at leve i frygt, fordi man ikke er heteroseksuel?
- Hvad ville I sige til at blive fængslet i op til to år, fordi I havde sat et regnbueklistermærke op?
- Ville I turde sætte et regnbueklistermærke op i Polen?

Video med Lærke

- Hvordan tror I, det er at leve i et land, hvor ikke alle kan være sig selv?
- Hvad ville I sige til, hvis Danmark indfører zoner, hvor man ikke må være LGBTI+person?
- Ville I sige det samme, hvis det fx gjaldt religion?
- Ville I, som Lærke og Anine, selv være taget til Polen?
- Med den viden, I har om Polen nu, ville I så besøge Polen?

Video med Dominik

- Ville I turde at være rettighedsforkæmper i fx Polen?
- Ville I turde være rettighedsforkæmper i Danmark?
- Hvad synes I om ideen med at vurdere skoler ud fra, hvor LGBTI+venlige de er? Kunne det fungere i Danmark?

TAG TEMPERATUREN PÅ EMNET I KLASSEN

Varighed: 15 min.

Formål:

- At eleverne reflekterer over homofobi og syn på normer i klassen og eget liv.
- At eleverne reflekterer over diskrimination af LGBTI+personer.

SÅDAN GØR DU: Eleverne stiller sig op i et spektrum fra helt enig til helt uenig på baggrund af nedenstående udsagn. Efter hvert udsagn placerer de sig der, hvor de er mest enige eller uenige. Marker eventuelt linjen med fem punkter ved at lægge sedler ud med tal fra 1 ('helt enig') til 5 ('helt uenig').

Læs nu ét dilemmafyldt udsagn højt ad gangen. Eleverne vurderer derefter for sig selv, om de er enige eller ej. De må gerne stille forståelsesspørgsmål til udsagnene. Når de har besluttet sig, stiller de sig i al stilhed hen til det punkt på linjen, der svarer til deres holdning. Under øvelsen er det fint, hvis der stilles opklarende spørgsmål. Det er også vigtigt at fortælle eleverne, at man selvfølgelig kan ændre mening eller ikke have lyst til at sige sin mening. På den måde holdes de ikke personligt ansvarlige for deres valg af ståsted. Du kan spørge ind til, om der er elever, der har lyst til at uddybe, hvorfor de har

stillet sig, hvor de har. Det er vigtigt at spørge ind med åbenhed og respekt – stil derfor altid åbne og undersøgende hv-spørgsmål. Husk også at være opmærksom på, hvis der er elever, der i forvejen er særligt udsatte i klassen.

Det er frugtbart at give plads til så mange forskellige forståelser af problematikken og bud på løsninger som muligt. Spørg for eksempel: “Okay, det var en holdning – er der nogen grupper, der har tænkt helt anderledes om det her?” Suppler eventuelt med andre forståelser, når klassens opfattelser synes udtømte. Det er tilladt for eleverne at skifte plads under argumentationsrunden, hvis andre i klassen kommer med gode argumenter, som betyder, at man ændrer holdning til dilemmaet.

Udsagnene:

- Jeg er aldrig blevet diskrimineret (stil kun dette spørgsmål, hvis du mener, at eleverne kan være oprigtige og respektere hinanden).
- Jeg har aldrig selv diskrimineret (stil kun dette spørgsmål, hvis du mener, at eleverne kan være oprigtige og respektere hinanden).
- I min klasse skal man kunne være sig selv.
- Det er nemmere at være heteroseksuel end homo- eller biseksuel eller transperson på vores skole.
- På vores skole er det mere acceptabelt at være homoseksuel end transperson.
- Ordet ‘homo’ eller ‘bøsse’ bliver ofte brugt som skældsord på vores skole.
- Det er svært at sige fra, når nogen bruger ‘homo’ eller ‘bøsse’ som skældsord.
- Hvis jeg oplevede, at nogen blev kaldt for ‘homo’ eller ‘bøsse’, ville jeg sige fra.
- Homoseksualitet er accepteret på vores skole.
- Det er accepteret at være transperson på vores skole.
- Homofobi er et problem i Danmark.
- Diskrimination af LGBTI+personer er et problem mange steder i verden.
- Alle har ret til menneskerettigheder uden forskelsbehandling. Uanset hvem man er, hvor man er født, hvilket køn man har, og hvordan man ser ud, bør man have de samme rettigheder.

OPSAMLING PÅ DAG 1

Varighed: 30 min.

Saml enten op i plenum, eller stil spørgsmålene enkeltvis, og lad grupperne summe over dem, hvorefter du samler op i plenum.

- Hvordan var det at lave dilemmaøvelsen ude på gulvet?
- Hvordan var det at skille sig ud fra mængden (hvis der var nogen, der stod alene)?
- Kendte I til nogen menneskerettigheder inden i dag?
- Har I lært nogle nye rettigheder at kende?
- Hvilken menneskerettighed har gjort størst indtryk på jer?
- Er der nogle af de menneskerettigheder, som I ikke synes er relevante (for jer)? Hvorfor?
- Hvilke overvejelser vil I have næste gang, I skal ud at rejse?

TOLERANCE PÅ ARBEJDSPLADSEN

Varighed: 60 min.

Arbejdsark: 3.

Formål: Eleverne skal med afsæt i deres nye viden om diskrimination reflektere over, hvordan man bedst muligt tager imod personer på en arbejdsplads.

SÅDAN GØR DU: Eleverne skal i grupper formulere standarder for, hvordan de modtager forskellige personer på arbejdspladsen. Udlever **arbejdsark 3**, eller vis oversigten på smartboard. Vær opmærksom på, at øvelsen kan være sårbar for nogle elever i klassen, og overvej, hvordan du bedst kan tilpasse forløbet, så der tages hensyn til alle. Når eleverne har udarbejdet standarder, kan du bede dem om gruppevis at præsentere en af standarderne og bede de andre om at supplere. I kan også vælge at skrive et fælles kodeks for 'Den gode modtagelse på arbejdspladsen'. Det kan fx hænges op i klassen.

SCENARIEBASERET DILEMMA VOL 2.

Varighed: 60 min.

SÅDAN GØR DU: Du faciliterer det scenariebaserede dilemma, som I spillede på forløbets første dag. Sidst spillede I individuelt. I dag skal eleverne spille i grupper med tre til fem i hver. De bruger én telefon/pc til at svare med. De skal sammen beslutte, hvilket svar de vil gå videre med.

Du spørger efter hvert svar ind til, hvorfor grupperne valgte deres respektive svar. Efter spillet er slut, taler I i plenum om udfaldet af spillet:

- Hvilke valg var svære – var I i tvivl undervejs?
- Var det svært at blive enige om et svar? Hvorfor var det svært at blive enige?
- Er det svært, at andre ikke nødvendigvis har de samme tanker og holdninger som dig? Hvorfor er det svært?
- Overraskede de andre gruppemedlemmers svar jer? Hvorfor overraskede svarene jer?
- Ændrede I svar ift. det, I svarede første gang, I spillede spillet? Hvorfor ændrede I svar?

LAV VIDEO

Varighed: 150 min.

Arbejdsark: 4.

Formål: At eleverne gennem en konkret produktion reflekterer over egne og andres rettigheder.

SÅDAN GØR DU: Fortæl eleverne, at de skal lave en video, hvor de argumenterer for, hvordan de selv står op for egne rettigheder eller andres.

Videoen skal være 1-2 min.

Inden eleverne går i gang, kan I se video med Astralis-spilleren Lukas 'Gla1ve', der fortæller om hadtale, så eleverne kan se, hvordan en video kan se ud, når de selv skal skyde en. Videoen finder du her: [amnesty.dk/videoer](https://www.amnesty.dk/videoer)

Tal i grupperne om:

- Hvad er hadtale?
- Spiller I selv spil, hvor der forekommer hadtale? Hvordan kommer det til udtryk?
- Hvad kan I gøre for at stoppe det?
- Har I modet til at stoppe det? Hvad holder jer evt. tilbage?

Eleverne laver en brainstorm over ideer til, hvad deres video skal indeholde. Du kan udlevere **arbejdsark 4**, som de kan tage udgangspunkt i.

I ser de færdige videoer sammen i klassen og kårer den video, der er bedst ud fra følgende kriterier i prioriteret rækkefølge:

- Får I budskabet tydeligt frem?
- Er videoen seriøs?
- Er lyd og billedkvalitet god nok?

OPSAMLING

Varighed: 30 min.

SÅDAN GØR DU: I plenum samles op på, hvilke tanker aktiviteterne har sat i gang hos eleverne:

- Hvordan var det at lave videoen?
- Har I fået noget at tænke over ift. menneskerettigheder og LGBTI+? Hvad?
- Vil I handle anderledes næste gang, I oplever uretfærdighed/diskrimination ifm. menneskerettigheder/LGBTI+? Hvordan?
- Hvordan har det været at tale om LGBTI+? Hvorfor?
- Hvad er det nu, LGBTI+ står for?

TEMA

**DISKRIMINATION:
LGBTI+, HOMOFØBI
OG HADTALE
FORLØB
PÅ 2 TIMER**

DISKRIMINATION: LGBTI+, HOMOFØBI OG HADTALE

SAMLET VARIGHED: 2 TIMER.

FORBEREDELSE

Som en del af forløbet skal I spille et scenariebaseret dilemma. Det er en god idé at sætte en halv times tid af til at sætte sig ind i det inden undervisningen. Spillet er bygget op over Dilemma Based Learning (DiBL). Du kan se en generel intro til DiBL her: vimeo.com/678779324 (1.20 min.). Det er også en god idé at prøve dilemmaet af selv inden. Vær opmærksom på, at du i testen både skal agere elev og lærer. Dvs. du skal scanne koden som elev og sørge for at facilitere fremdriften via din pc. Find link og info om dilemma på **side 15**.

OPVARMNING: TAG TEMPERATUREN PÅ EMNET I KLASSEN

Varighed: 40 min.

Formål:

- At eleverne reflekterer over homofobi og syn på normer i klassen og eget liv.
- At eleverne reflekterer over diskrimination af LGBTI+personer.

SÅDAN GØR DU: Til at begynde med fortæller du eleverne, at det i disse øvelser er vigtigt, at de er respektfulde over for de andres valg og holdninger, og at vi alle er forskellige og ser tingene forskelligt. Der tolereres ikke hån og nedladenhed. Det kan være en rigtig god idé at lave en social aftale med eleverne, hvor de i fællesskab laver spilleregler for, hvordan man bedst er respektfulde over for hinanden. På den måde får eleverne mulighed for selv at reflektere over, hvad der skaber et trygt rum for dem og dermed medejerskab over processen.

Eleverne stiller sig op i et spektrum fra 'helt enig' til 'helt uenig' på baggrund af nedenstående udsagn. Efter hvert udsagn placerer de sig der, hvor de er mest enige eller uenige. Marker eventuelt linjen med fem punkter ved at lægge sedler ud med tal fra 1 ('helt enig') til 5 ('helt uenig').

Læs nu ét dilemmafyldt udsagn højt ad gangen. Eleverne vurderer derefter for sig selv, om de er enige eller ej. De må gerne stille forståelsesspørgsmål til udsagnene. Når de har besluttet sig, stiller de sig i al stilhed hen til det punkt på linjen, der svarer til deres holdning. Under øvelsen er det fint, hvis der stilles opklarende spørgsmål. Det er også vigtigt at fortælle eleverne, at man selvfølgelig kan ændre mening eller ikke have lyst til at sige sin mening. På den måde holdes de ikke personligt ansvarlige for deres valg af

ståsted. Du kan spørge ind til, om der er elever, der har lyst til at uddybe, hvorfor de har stillet sig, hvor de har. Det er vigtigt at spørge ind med åbenhed og respekt – stil derfor altid åbne og undersøgende hv-spørgsmål. Husk også at være opmærksom på, hvis der er elever, der i forvejen er særligt udsatte i klassen.

Det er frugtbart at give plads til så mange forskellige forståelser af problematikken og bud på løsninger som muligt. Spørg for eksempel: "Okay, det var en holdning – er der nogen grupper, der har tænkt helt anderledes om det her?" Suppler eventuelt med andre forståelser, når klassens opfattelser synes udtømt. Det er tilladt for eleverne at skifte plads under argumentationsrunden, hvis andre i klassen kommer med gode argumenter, som betyder, at man ændrer holdning til dilemmaet.

Udsagnene:

- Jeg er aldrig blevet diskrimineret (stil kun dette spørgsmål, hvis du mener, at eleverne kan være oprigtige og respektere hinanden).
- Jeg har aldrig selv diskrimineret (stil kun dette spørgsmål, hvis du mener, at eleverne kan være oprigtige og respektere hinanden).
- I min klasse skal man kunne være sig selv.
- Det er nemmere at være heteroseksuel end homo- eller biseksuel eller transperson på vores skole.
- På vores skole er det mere acceptabelt at være homoseksuel end transperson.
- Ordet 'homo' eller 'bøsse' bliver ofte brugt som skældsord på vores skole.
- Det er svært at sige fra, når nogen bruger 'homo' eller 'bøsse' som skældsord.
- Hvis jeg oplevede, at nogen blev kaldt for 'homo' eller 'bøsse', ville jeg sige fra.
- Homoseksualitet er accepteret på vores skole.
- Det er accepteret at være transperson på vores skole.
- Homofobi er et problem i Danmark.
- Diskrimination af LGBTI+personer er et problem mange steder i verden.
- Alle har ret til menneskerettigheder uden forskelsbehandling. Uanset hvem man er, hvor man er født, hvilket køn man har, og hvordan man ser ud, bør man have de samme rettigheder.

Saml op med følgende spørgsmål:

- Hvordan var det at lave øvelsen?
- Hvordan var det at skille sig ud fra mængden (hvis der var nogen, der stod alene)?

SE VIDEOER, OG DISKUTER**Varighed:** 20 min.**Formål:** At eleverne tilegner sig viden om diskrimination af LGBTI+personer.

SÅDAN GØR DU: På [amnesty.dk/videoer](https://www.amnesty.dk/videoer) finder du tre videoer fra Polen. Her møder eleverne danske unge samt en ung menneskerettighedsaktivist fra Polen. Se en af videoerne med de danske unge og med polske Dominik.

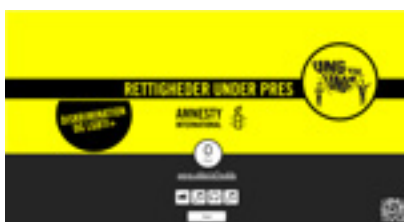
Lad eleverne efterfølgende diskutere disse spørgsmål enten i plenum eller små grupper:

- Hvordan tror I, det er at leve i et land, hvor ikke alle kan være sig selv?
- Hvordan tror I, det påvirker et menneske at leve i frygt, fordi man ikke er heteroseksuel?
- Hvad ville I sige til at blive fængslet i op til to år, fordi I havde sat et regnbueklistermærke op?
- Ville I turde at være rettighedsforkæmper i fx Polen? Begrund hvorfor/hvorfor ikke.
- Ville I, som Lærke og Anine, selv være taget til Polen?
- Med den viden, I har om Polen nu, ville I så besøge Polen?

SCENARIEBASERET DILEMMA OM DISKRIMINATION & LGBTI+**Varighed:** 50 min.**Bilag:** 1.**Formål:**

- At eleverne via dilemmaspørgsmål reflekterer over diskrimination af LGBTI+personer i Polen.
- At eleverne opnår viden om konkrete brud på menneskerettighederne.

Lærerintro: I denne øvelse skal du som lærer facilitere et scenariebaseret dilemma. Du styrer dilemmaet via din pc, hvis skærm vises på smartboard. Eleverne skal bruge deres telefoner eller pc'er til at spille med. Du kan evt. (gen)se introduktionen til spillet (beskrevet på **side 13**).

Teknisk set-up på 45 sek.:

1. Tilgå LGBTI+dilemmaet her: app.dibl.it/c/wztwxzopdcqrykpvyc via en computer tilsluttet smartboardet.

2. Tryk på 'start ny session'. Navngiv din klasse, og tryk 'start session'.

3. Bed dine elever om at finde deres telefoner frem og scanne QR-koden i hjørnet. Denne kan gøres større ved at klikke på QR-koden. Eleverne skal taste de fire ikoner som kode. Eleverne kan også tilgå dilemmaet via en pc, så bruger de bare linket.

4. Når alle har tastet, klikker du på start på din pc.

5. Nu er I i gang med dilemmaet. Vær opmærksom på, at alle elever skal have tastet et svar og have trykket send, før du kan klikke spillet videre. I **bilag 1** kan du se en oversigt over hele dilemmaet.

SÅDAN GØR DU: Fortæl dine elever, at I skal i gang med sammen at spille et scenariebaseret dilemma. I starten af dilemmaet bliver der sagt, at man skal 'tæske LGBTI+-personer, så de igen bliver normale'. Det er en voldsom sætning, men afspejler, hvad nogle polakker mener. Sætningen er således fra en samtale, der er foregået i virkeligheden. Vær opmærksom på, at det kan være en god idé at tale med din klasse om det, inden I begynder at spille. Eleverne kan enten spille individuelt eller i små grupper. Uanset hvad, er deres svar anonyme. Undervejs vil det være oplagt at standse op og spørge ind til elevernes valg.

NB: Hvis der er stemmelighed undervejs, så kan du klikke på et af valgene (indikeret ved >>). Så er det altså dig, der tager beslutningen om, hvilket svar I vælger.

Fordele/ulemper ved, at eleverne spiller individuelt: Eleven siger sin mening, da andre ikke behøver at vide det, og kan være tryk. Ulemperne er, at eleven måske ikke har en mening, og at eleven ikke taler med andre og ikke får hørt andres meninger.

Fordele/ulemper ved, at eleverne spiller i små grupper: Eleverne taler med hinanden og får overvejet deres valg. En ulempe er, at eleven måske ikke tør sige sin mening, hvis den adskiller sig fra de andres.

Når I er færdige med at spille, vil vi i Amnesty være meget glade for, at eleverne svarer på de afsluttende evalueringsspørgsmål inde i spillet. Herefter kan du samle op i klassen med disse spørgsmål:

- Hvilke valg var svære – var I i tvivl undervejs?
- Har I oplevet noget lignende selv?
- Hvis jeg nu fortæller jer, at alle eksemplerne i scenariet enten har foregået i virkeligheden eller kunne foregå i virkeligheden, hvad tænker I om det?
- Tror I, at situationen kunne forekomme i Danmark?
- Hvad har dilemmaet at gøre med menneskerettigheder?
- Har I fået noget at tænke på ift. menneskerettigheder og LGBTI+? Hvad?
- Vil I handle anderledes, næste gang I oplever uretfærdighed/diskrimination ifm. menneskerettigheder/LGBTI+? Hvad vil I gøre anderledes?

TEMA

YTRINGSFRIHED
OG FAKE NEWS
FORLØB
PÅ 2 DAGE

TEMA: YTRINGSFRIHED OG FAKE NEWS

SAMLET VARIGHED: 2 DAGE (9-10 KLOKKETIMER)

FORBEREDELSE

- Lav en falsk artikel vha. x-ray-goggles.mouse.org/ (NB: Store aviser som BT og Ekstra Bladet har spærret for ændringer af deres sider, brug fx JydskeVestkysten). Du kan fx bruge disse rubrikker/underrubrikker:
  - **Ny lov: Skoledage forlænges på erhvervsskoler**
Folketinget har vedtaget en ny lov om, at alle erhvervsskoleelever skal gå i skole hver dag fra 8-16.30 for at få et større udbytte af undervisningen.
  - **Ny lov: Nu skal man være 20 år for at få kørekort**
Folketinget har vedtaget en ny lov, der gør, at man ikke kan erhverve sig et kørekort, før man er fyldt 20 år. Det skal sikre, at der sker færre ulykker i trafikken.
  - **Ny lov: SU er kun for gymnasieelever**
Erhvervsskoleelever kan ikke længere modtage SU. Lovændringen er netop blevet stemt igennem i Folketinget. Elever på gymnasierne kan stadig få SU.
- Som en del af forløbet skal I spille et scenariebaseret dilemma. Det er en god idé at sætte en halv times tid af til at sætte sig ind i det inden undervisningen. Spillet er bygget op over Dilemma Based Learning (DiBL). Du kan se en generel intro til DiBL her: vimeo.com/678779324 (1.20 min.). Det er også en god idé at prøve dilemmaet af selv inden. Vær opmærksom på, at du så både skal agere elev og lærer. Dvs. du skal scanne koden som elev og sørge for at facilitere fremdriften via din pc. Find link og info om dilemma på **side 21**.
- Læs evt. baggrund om tematikken her amnesty.dk/fakta, hvis du har behov for at blive klædt mere på ift. problemstillingen.
- Print evt. **bilag 3**, som er en oversigt over fake news, misinformation og disinformation. Gerne i A3 eller endnu større.

DAG 1

EN MANIPULERET ARTIKEL

Varighed: 20 min.

Formål: At eleverne vha. af en konkret 'falsk nyhed' får viden om nødvendigheden af kildekritik.

SÅDAN GØR DU: Til at begynde med fortæller du eleverne, at det i disse øvelser er vigtigt, at de er respektfulde over for de andres valg og holdninger, og at vi alle er forskellige og ser tingene forskelligt. Der tolereres ikke hån og nedladenhed. Det kan være en rigtig god idé at lave en social aftale med eleverne, hvor de i fællesskab laver spilleregler for, hvordan man bedst er respektfulde over for hinanden. På den måde får eleverne mulighed for selv at reflektere over, hvad der skaber et trygt rum for dem og dermed medejerskab over processen.

Du viser eleverne den falske artikel på smartboard, du har lavet vha. [x-ray-goggles.mouse.org/](#). Du fortæller eleverne, at du er helt i chok over regeringens nye tiltag, og at du bliver nødt til at dele det med dem.

- Hvad tænker I? Er I lige så meget i chok som mig?
- Hvorfor tror I, at politikerne har besluttet sig for dette?
- Hvordan kan I egentlig være sikre på, at det, I lige har læst, er sandheden?

Fortæl nu eleverne, at det ikke er en rigtig artikel, men at den er manipuleret.

- Troede I på det? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvordan kan I skelne mellem sandhed og fake news?

KILDER PÅ INTERNETTET – SÅDAN KAN DU VÆRE KILDEKRITISK

1. Fremgår det tydeligt, hvem der har skrevet det?
2. Er vedkommende kvalificeret til at skrive om emnet?
3. Fremgår det tydeligt, hvornår siden er oprettet?
4. Er siden objektiv, dvs. uden stærke holdninger og meningstilkendegivelser?
5. Er siden fri for klare politiske, ideologiske, kommercielle tilhørsforhold?
6. Går siden i dybden med emnet?
7. Bidrager siden med relevante oplysninger i forhold til dine andre kilder?
8. Er sidens links kommenterede, og er de relevante i forhold til sidens indhold?

Hvis du kan svare nej til flere end to af disse spørgsmål, kan du overveje at frasortere kilden. Anvendelsen af kilden kan være problematisk.

Kilde: *Emu.dk*.

NÅR SANDHEDEN BLIVER FORDREJET

Varighed: 30 min.

Formål: At eleverne gennem sagen om en amerikansk konspirationsteoretiker kan diskutere konsekvenserne af bevidst brug af fake news.

Kort om sagen: Den amerikanske højreorienterede radiovært Alex Jones blev i 2022 dømt til at betale erstatning, fordi han i sit radioprogram er kommet med falske påstande om, at skoleskyderiet på Sandy Hooks Elementary School var et orkestreret fupnummer og en konspiration mod den amerikanske våbenlobby.

SÅDAN GØR DU: Eleverne arbejder sammen to og to, hvor de sammen med en makker læser følgende korte nyhedsartikel om skoleskyderiet i 2012, hvor 26 mennesker, heraf 20 børn i alderen 6-7 år, blev dræbt i USA: dr.dk/nyheder/udland/skyderi-paa-folkeskole-i-connecticut-27-er-draebt. Bed eleverne om at tage et par noter om, hvad sagen handler om.

Sæt dernæst kort eleverne ind i sagen om Alex Jones, og bed dem lave en internetsøgning på ham. Læs (evt. i fællesskab) artiklen og videoen på engelsk her: bbc.com/news/world-us-canada-63592386

OM YTRINGSFRIHED

For at leve i et funktionelt, demokratisk samfund er det afgørende, at vi har mulighed for at ytre os – også med negativ kritik – om det samfund, vi lever i. Hvis vi ikke må kritisere samfundet og de forhold, vi lever under, er det meget svært at forandre det. Det er en grundlæggende menneskerettighed, at enhver person har ret til at ytre sig frit på skrift og i tale. Enhver person har ret til at søge og modtage information og udtrykke sig, fx gennem tale, kunst og litteratur, uden andre personers eller myndigheders indblanding. Ytringsfrihed er primært indført som en beskyttelse af dem, der ellers ikke kan komme til orde, fordi de er uenige med magthaverne. Hensigten med rettigheden er ikke, at man frit kan håne eller undertrykke mindretal eller andre, som er diskrimineret eller ikke let kan komme til orde. Retten til at ytre sig frit medfører således også særlige forpligtelser og ansvar. Med vores ytringer kan vi risikere at ekskludere, forskelsbehandle, opfordre til had og krænke andre mennesker. Dette vil dog være i strid med retten til at være fri for diskrimination.

- Hvilke informationer får de?

Alex Jones' fordrejning af sandheden fik i 2022 konsekvenser for ham. Læs også denne artikel sammen med eleverne: nyheder.tv2.dk/udland/2022-08-05-alex-jones-skal-betale-millionerstatning-for-falske-pastande

Saml kort op i plenum:

- Hvad fortæller den sag os?
- Hvilke konsekvenser får det for Alex Jones' fans og lyttere, at han deler usandheder på sine platforme?
- Hvilke konsekvenser tror I, at det har haft for de pårørende til de dræbte i massakren?
- Hvilke konsekvenser kan det have for et samfund, når kendte influencers deler fake news?

Alex Jones mente selv, at han gjorde brug af sin ytringsfrihed.

- Helt kort: Hvad er ytringsfrihed?
- Og hvorfor tror du, at retten ikke gav ham medhold i dette?

INFLUENCER-MARKETING

Varighed: 60 min.

Arbejdsark: 5.

Formål: At eleverne bliver opmærksomme på spredning af fake news, disinformation og misinformation på sociale medier.

SÅDAN GØR DU: Klassen skal i fællesskab finde ud af følgende – spørg enten ud i plenum, eller lad dem arbejde gruppevis med spørgsmålene:

- Hvilke sociale medier bruger I?
- Hvordan bruger I sociale medier?
- Er der forskel på, hvordan I bruger de forskellige medier?
- Hvor mange timer om dagen bruger I ca. på sociale medier?
- Hvorfra får I jeres viden om, hvad der sker i samfundet?
- Får I udelukkende jeres viden fra sociale medier, eller læser I avis/ser nyheder i tv?
- Følger I nogen influencere? Hvem?

Del herefter eleverne op, så de hver har en makker. Udlever derefter **arbejdsark 5**, som de udfylder sammen. Herefter går de sammen med et andet par, hvor de fortæller hinanden, hvad de er kommet frem til. De må gerne være kritiske. Saml op i plenum.

MENNESKERETTIGHEDER OG FAKE NEWS

Varighed: 75 min.

Arbejdsark: 6.

Bilag: 3.

Formål: At eleverne opnår viden om nuancerne i begrebet fake news og kan skelne mellem fake news, disinformation og misinformation.

SÅDAN GØR DU: Eleverne går sammen med en makker og diskuterer følgende:

- Hvem spreder fake news, og hvorfor?
- Spreder man altid fake news med vilje?
- Er der forskel på, hvem der spreder fake news?
- Hvornår kan fake news gå hen at blive ret problematisk, hvis ikke decideret farligt? Hvorfor?
- Er du nogensinde kommet til at dele noget, der viste sig ikke at være sandt?

Saml op på elevernes svar i plenum. Skab dernæst sammen et overblik over former for fake news på tavlen eller et smartboard:

- Er der en forskel på, om et regime eller en stat spreder falske nyheder vs. en influencer på sociale medier? Hvordan kan et land – fx Rusland – sprede usandheder? Hvordan kan lande som USA eller Danmark sprede usandheder? Tror du, at det sker?

- Kender du til lande, hvor medierne vinkler historier til en grad, hvor man kan argumentere for, at der er tale om fake news (fx USA, hvor privatejede medier som Fox News er blevet sagsøgt for at sprede usandheder). Læs evt. mere her: dr.dk/nyheder/udland/analyse-i-usa-er-misinformation-blevet-en-god-forretning?
- Hvilket problem kan der være forbundet med algoritmer (altså de koder, der filtrerer, hvilke ting der vises og fremhæves, til hvem, hvornår og i hvilken rækkefølge) på sociale medier, når det kommer til spredning af mis- og disinformation?

Fake news: Ligner rigtige nyheder bygget på fakta. Afsenderen forsøger at snyde læserne for at opnå økonomiske eller politiske fordele.

Disinformation: Falsk information serveret som fakta. Formålet er at skabe harme eller økonomisk gevinst eller at fremme politiske eller personlige holdninger.

Misinformation: Når personer uforvarende deler usande fakta. Det kan være noget, der ligner nyheder.

Kilder: Dansk Sprognævn og DMJX

Se denne video fra DR om de løgne, som russiske statsmedier fortæller: dr.dk/drtv/se/explainer_-hvilke-loegne-fortaeller-russiske-statsmedier_308660 (8.07 min., kilde: DR Tid.) og denne om menneskerettigheder: [youtube.com/watch?v=sS6X0y20fD4](https://www.youtube.com/watch?v=sS6X0y20fD4) (1.20 min).

Send derefter eleverne ud på en walk-and-talk i par, hvor de diskuterer spørgsmålene på **arbejdsark 6**. Du kan evt. dele spørgsmålene op, så hvert makkerpar får et fokusspørgsmål. Det er helt fint, hvis flere par får det samme spørgsmål. Når eleverne er kommet tilbage, samler du op i plenum og deler jeres betragtninger. Hæng i mellemtiden plakaten op (**bilag 3**), så I holder styr på begreber i snakken.

SCENARIEBASERET DILEMMA OM YTRINGSFRIHED OG FAKE NEWS

Varighed: 50 min.

Bilag: 2.

Formål: At eleverne via dilemmaer dels får viden om fake news dels om begrænsning af ytringsfrihed og de konsekvenser, det har for befolkningerne i lande tæt på os.

Lærerintro: Nu skal I i gang med at arbejde med temaet ytringsfrihed og fake news. I denne øvelse skal du som lærer facilitere et scenariebaseret dilemma. Du styrer dilemmaet via din pc, hvis skærm vises på smartboard. Eleverne skal bruge deres telefoner eller pc'er til at spille med. Du kan evt. (gen)se introduktionen til spillet (beskrevet på **side 17**).

Teknisk set-up på 45 sek.:

1. Tilgå fake news-dilemmaet her: app.dibl.it/c/rwuhsmhxtfvzjqpcq via en computer tilsluttet smartboardet.
2. Tryk på 'start ny session'. Navngiv din klasse, og tryk 'start session'.

3. Bed dine elever om at finde deres telefoner frem og scanne QR-koden i hjørnet. Denne kan gøres større ved at klikke på QR-koden. Eleverne skal taste de fire ikoner som kode. Eleverne kan også tilgå dilemmaet via en pc, så bruger de bare linket.

4. Når alle har tastet, klikker du på start på din pc.

5. Nu er I i gang med dilemmaet. Vær opmærksom på, at alle elever skal have tastet deres svar og have trykket send, før du kan klikke jer videre.

I **bilag 2** kan du se en oversigt over hele dilemmaet.

SÅDAN GØR DU: Fortæl dine elever, at I skal i gang med sammen at spille et scenariebaseret dilemma. I deltager alle individuelt. I skal forestille jer, at jeres forældre er nogle typer, der tager lidt anderledes steder hen på ferie. Situationerne i dilemmaet har enten foregået i virkeligheden eller kunne foregå i virkeligheden. Fortæl også, at spillet er anonymt og ikke handler om at vinde. Undervejs vil det være oplagt at standse op og spørge ind til elevernes valg. Når I er færdige med at spille, vil vi i Amnesty være glade for, at eleverne besvarer evalueringsspørgsmålene. Herefter kan du samle op med spørgsmålene nedenfor:

NB: Hvis der er stemmelighed undervejs, så kan du klikke på et af valgene (indikeret ved >>). Så er det altså dig, der tager beslutningen om, hvilket svar I vælger.

Hvis I vælger at tage til Polen eller Litauen, vil spillet automatisk føre jer til Moldova. Det vil forlænge spilletiden. Du kan derfor vælge at gå lidt let hen over svarene i Litauen/Polen, hvis tiden er knap, og i stedet fokusere på Moldova.

- Hvordan var udfaldet af spillet?
- Hvilke valg var svære – var I i tvivl undervejs?
- Nu I kender spillet, tror I, at I ville svare anderledes, hvis vi spillede det igen?
- Har I oplevet noget lignende selv?
- Tror I, at fake news forekommer i Danmark?
- Hvad har dilemmaerne at gøre med menneskerettigheder?
- Hvis jeg nu fortæller jer, at alle eksemplerne i scenariet enten har foregået i virkeligheden eller kunne foregå i virkeligheden, hvad tænker I om det?

OPSAMLING PÅ DAG 1

Varighed: 15 min.

SÅDAN GØR DU: I plenum samler I op på dagen. Spørg fx om følgende:

- Hvordan har dagen været?
- Hvilke informationer har I fået, som I ikke havde før?
- Er I blevet klogere på forskellen mellem fake news, mis-, disinformation og ytringsfrihed?
- Hvad synes I om øvelsen med den manipulerede artikel?
- Hvordan vil I forholde jer til nyhedsartikler i fremtiden?
- Hvad tænker I om personer som Alex Jones?
- Chokerer det jer, at der findes personer som Alex Jones, der spreder fake news?
- Hvordan var det at spille det scenariebaseret dilemma?

DAG 2

SE VIDEOER MED ELEVER OG
MENNESKERETTIGHEDSFORKÆMPE**Varighed:** 60 min.**Formål:**

- At eleverne tilegner sig viden om de konsekvenser, som Ruslands invasion af Ukraine har for unge i nabolandene.
- At eleverne reflekterer over, hvad det vil sige at leve i et diktatur med begrænset ytringsfrihed.

SÅDAN GØR DU: Saml eleverne i plenum, og spørg, hvad de kender til Rusland og krigen i Ukraine. Lad først eleverne brainstorme parvis, og saml derefter op på deres viden i fællesskab. Mange af eleverne har sandsynligvis et relativt godt kendskab til situationen. Du skal nu bevidst censurere den faktiske sandhed ved at slå ned på samtlige af deres svar ved ikke at acceptere dem som en sandhed. Eleverne må gerne føle sig forurettede og provokerede. Men husk at stoppe, mens legen er god. Bliv ved med at ignorere deres argumenter og faktiske viden, indtil du spørger dem:

- Hvad gjorde jeg netop mod jer?
- Hvordan føles det ikke at blive lyttet til?
- Hvad vil det sige at censurere en sandhed og/eller virkelighed?
- Hvordan tror I, det føles at leve i et samfund, hvor man bliver udsat for censur og fake news?

Fortæl herefter, at I nu skal se en række videoer: En med en ung dansker, der har været i Moldova, og tre videoer med forskellige unge fra Ukraine, Moldova og Belarus – de lande, som I stiftede bekendtskab med i scenariebaseret dilemmaet i går. Vis evt. landene på et kort på smartboardet, og spørg eleverne, hvad de husker bedst om Moldova og Belarus fra spillet i går.

Fortæl nu, at I skal se en række videoer, hvor I bliver klogere på situationen i de tre lande. Se videoerne en efter en. Efter hver video samler du op i plenum med spørgsmålene nedenfor – lad evt. eleverne diskutere det gruppevis først.

Smilla

- Hvordan tror I, det er at have en flugttaske, der altid er pakket?
- Hvordan tror I, det er at leve i et land, hvor en del af befolkningen er pro-russisk?
- Hvordan ville I reagere, hvis fx jeres forældre var pro-russiske?

Constanța

- Hvad fortæller Constanța om Moldova i videoen?
- Hvad tænker I, når I hører om, hvordan Rusland prøver at sprede fake news omkring Ukraine i Moldova?
- På hvilken måde påvirker det jer at høre, hvor meget krigen i Ukraine har påvirket Constanța og alle andre i Moldova?

Daryna

- Hvordan tror I, det påvirker et menneske at skulle flygte fra sit land, sin familie og venner til et land, hvor ingen af ens nærmeste er med?
- Hvordan tror I, at et ungdomsliv er, når man er flygtning?
- Ville I selv kunne finde på at melde jer som soldater frivilligt, når I kender risikoen for at miste livet?
- Hvorfor tror I, at mennesker kæmper for menneskerettigheder?

Sonia

- Hvorfor valgte Sonia at forlade Belarus?
- Hvorfor bliver nogle mennesker aktivister?
- Hvilken styreform vil du mene, de har i Belarus?
- Hvorfor tror du, det er vigtigt at beskytte sine data i Belarus?
- Hvordan tror I, det ville påvirke jeres liv, hvis I ikke var sikre på, om jeres data på nettet blev overvåget eller ej?

I har fået en masse information. Hvis I skulle sige et ord, der kendetegner det, I tænker lige nu, hvad skulle det være?

SCENARIEBASERET DILEMMA OM YTRINGSFRIHED OG FAKE NEWS

Varighed: 60 min.

Formål: At eleverne via dilemmaer dels får viden om fake news dels om begrænsning af ytringsfrihed og de konsekvenser, det har for befolkningerne i lande tæt på os.

SÅDAN GØR DU: Du faciliterer det scenariebaseret dilemma, som I spillede i første del af forløbet i går. Første gang spillede I individuelt. I dag skal eleverne spille i grupper med tre til fem i hver. De bruger én telefon til at svare med. De skal sammen beslutte, hvilket svar de vil gå videre med.

Du spørger efter hvert svar ind til, hvorfor grupperne valgte deres respektive svar. Efter spillet er slut, taler I i plenum om udfaldet af spillet:

- Hvilke valg var svære – var I i tvivl undervejs?
- Var det svært at blive enige om et svar? Hvorfor var det svært at blive enige?
- Er det svært, at I ikke nødvendigvis deler holdninger? Hvorfor er det svært?
- Overraskede de andre gruppemedlemmers svar jer? Hvorfor overraskede svarene jer?
- Ændrede I svar ift., hvad I svarede første gang, I spillede spillet? Hvorfor ændrede I svar?
- Hvordan var det at spille det scenariebaseret dilemma anden gang? Svarede I anderledes, fordi I havde fået mere information om landene og problemerne, end da I spillede i går?

LAV VIDEO**Varighed:** 180 min.**Arbejdsark:** 4.**Formål:** At eleverne gennem en konkret produktion reflekterer over egne og andres rettigheder.**SÅDAN GØR DU:** Fortæl eleverne, at de skal lave en video, hvor de fortæller om enten:

- Hvad er det vigtigste, du har lært fra forløbet?
- Hvad er det mest overraskende, du har lært fra forløbet?
- har lært fra forløbet?

Eleverne laver en brainstorm over ideer til, hvad deres video skal indeholde. Du kan udlevere **arbejdsark 4**, som de kan tage udgangspunkt i.

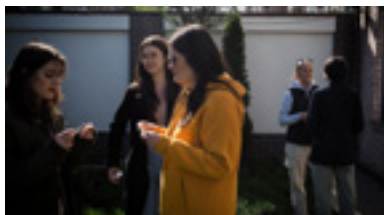
I ser de færdige videoer sammen i klassen og kårer den video, der er bedst ud fra følgende kriterier i prioriteret rækkefølge:

- Fik I budskabet tydeligt frem?
- Var videoen seriøs?
- Var lyd og billedkvalitet god nok?

OPSAMLING PÅ FORLØBET**Varighed:** 30 min.

I plenum samler I op på dagen. Spørg evt. eleverne om følgende:

- Hvad husker I bedst fra videoerne med de tre menneskerettighedsforkæmpere – Sonia, Constanța og Daryna?
- Hvad tænker I om, hvordan information på sociale medier kan være et forsøg på at manipulere jer? Tænker I anderledes om sociale medier nu end før forløbet?
- Hvordan tænker I om influencere nu – er det anderledes end før forløbet?
- Hvad har gjort mest indtryk på jer i vores snak om fake news, mis- og disinformation?
- Hvad ville I kunne gøre, hvis I ikke havde ytringsfrihed (spørg evt. ind til, hvad de har delt med venner på SoMe)?

TEMA
**YTRINGSFRIHED
OG FAKE NEWS
FORLØB
PÅ 2 TIMER**

TEMA: YTRINGSFRIHED OG FAKE NEWS

SAMLET VARIGHED: 2 TIMER

FORBEREDELSE

- Som en del af forløbet skal I spille et scenariebaseret dilemma. Det er en god idé at sætte en halv times tid af til at sætte sig ind i det inden undervisningen. Spillet er bygget op over Dilemma Based Learning (DiBL). Du kan se en generel intro til DiBL her: vimeo.com/678779324 (1.20 min.). Det er også en god idé at prøve dilemmaet af selv inden. Vær opmærksom på, at du så både skal agere elev og lærer. Dvs. du skal scanne koden som elev og sørge for at facilitere fremdriften via din pc. Find link og info om dilemma på **side 29**.
- Læs evt. baggrund om tematikken her amnesty.dk/fakta, hvis du har behov for at blive klædt lidt mere på ift. problemstillingen.

OPVARMNING: TAG TEMPERATUREN PÅ EMNET I KLASSEN

Varighed: 15 min.

Formål: At eleverne varmer op til emnet fake news og reflekterer over deres egne holdninger og handlinger knyttet til fake news og ytringsfrihed.

SÅDAN GØR DU: Eleverne stiller sig op i et spektrum fra 'helt enig' til 'helt uenig' på baggrund af nedenstående udsagn. Efter hvert udsagn placerer de sig der, hvor de er mest enige eller uenige. Marker eventuelt linjen med fem punkter ved at lægge sedler ud med tal fra 1 ('helt enig') til 5 ('helt uenig').

Læs nu ét dilemmafyldt udsagn højt ad gangen. Eleverne vurderer derefter for sig selv, om de er enige eller ej. De må gerne stille forståelsesspørgsmål til udsagnene. Når de har besluttet sig, stiller de sig i al stilhed hen til det punkt på linjen, der svarer til deres holdning. Under øvelsen er det fint, hvis der stilles opklarende spørgsmål. Det er også vigtigt at fortælle eleverne, at man selvfølgelig kan ændre mening eller ikke have lyst til at sige sin mening. På den måde holdes de ikke personligt ansvarlige for deres valg af ståsted. Du kan spørge ind til, om der er elever, der har lyst til at uddybe, hvorfor de har stillet sig, hvor de har. Det er vigtigt at spørge ind med åbenhed og respekt – stil derfor altid åbne og undersøgende hv-spørgsmål. Husk også at være opmærksom på, hvis der er elever, der i forvejen er særligt udsatte i klassen.

Det er frugtbart at give plads til så mange forskellige forståelser af problematikken og bud på løsninger som muligt. Spørg for eksempel: "Okay, det var en holdning – er der nogen,

der har tænkt helt anderledes om det her?" Suppler eventuelt med andre forståelser, når klassens opfattelser synes udtømt. Det er tilladt for eleverne at skifte plads under argumentationsrunden, hvis andre i klassen kommer med gode argumenter, som betyder, at man ændrer holdning til dilemmaet.

Udsagnene:

- Man kan stole på alt, man ser på dansk tv.
- Der er ingen personer i Danmark, der spreder fake news.
- Journalister fortæller altid sandheden.
- Man kan stole på alt, der står på internettet.
- Krigen i Ukraine er fake news.
- Jeg vil personligt aldrig sprede fake news.
- Jeg kan altid spotte, når noget er fake news.
- Alle mennesker i hele verden må ytre sig, som de vil, uden at det får konsekvenser for dem.
- I Rusland må man gerne tale kritisk om krigen i Ukraine.
- I Danmark må man gerne ytre sig kritisk om Ukraines rolle i krigen.
- Bare fordi man har ytringsfrihed, betyder det ikke, man skal ytre sig om alt.
- Nogle personer bruger deres ytringsfrihed til at såre andre.

Saml op i plenum, og spørg:

- Hvordan var det at lave denne øvelse?
- Var spørgsmålene svære?
- Var du overrasket over, hvor andre placerede sig?
- Hvordan var det at skille sig ud fra mængden (hvis der fx var nogen, der stod alene)? Hvorfor var det svært?

SE VIDEOER, OG DISKUTER

Varighed: 40 min.

Formål:

- At eleverne tilegner sig viden om de konsekvenser, som Ruslands invasion af Ukraine har for unge i nabolandene.
- At eleverne reflekterer over, hvad det vil sige at leve i et diktatur med begrænset ytringsfrihed.

SÅDAN GØR DU: Saml eleverne i plenum, og spørg dem om, hvad de kender til Rusland og krigen i Ukraine. Lad først eleverne brainstorme parvis, og saml derefter op på deres viden i fællesskab. Mange af eleverne har sandsynligvis et relativt godt kendskab til situationen.

Du skal nu bevidst censurere den faktiske sandhed ved at slå ned på samtlige af deres svar ved ikke at acceptere dem som en sandhed. Eleverne må gerne føle sig forurettede og provokerede. Men husk at stoppe, mens legen er god. Bliv ved med at ignorere deres argumenter og faktiske viden, indtil du spørger dem:

- Hvad gjorde jeg netop mod jer?
- Hvordan føles det ikke at blive lyttet til?

- Hvad vil det sige at censurere en sandhed og/eller virkelighed?
- Hvordan tror I, det føles at leve i et samfund, hvor man bliver udsat for censur og fake news?

Fortæl herefter, at I nu skal se videoer med en ung erhvervsskoleelev fra Danmark, der har været i Moldova, og med en ung fra Moldova. Vis gerne Moldova på et kort på smartboardet, og spørg eleverne, om de kender noget til landet – og i så fald hvad.

Videoer og diskussion: Tilgå videoerne her: [amnesty.dk/videoer](https://www.amnesty.dk/videoer) og saml op efter hver video vha. spørgsmålene:

Smilla

- Hvordan tror I, det er at have en flugttaske, der altid er pakket?
- Hvordan tror I, det er at leve i et land, hvor en del af befolkningen er pro-russisk?
- Hvordan ville I reagere, hvis fx jeres forældre var pro-russiske?

Constanța

- Hvad fortæller Constanța om Moldova i videoen?
- Hvad tænker I, når I hører om, hvordan Rusland prøver at sprede fake news omkring Ukraine i Moldova?
- På hvilken måde påvirker det jer at høre, hvor meget krigen i Ukraine har påvirket Constanța og alle andre i Moldova?

Fortæl klassen: I februar 2023 advarede den ukrainske præsident Zelenskyj om, at den ukrainske efterretningstjeneste havde opsnappet en russisk plan om at destabilisere den lille stat Moldova. Dvs. forsøge at gøre landet så ustabil, at det vil gøre det nemmere for Rusland at invadere landet, ligesom Rusland har gjort i Ukraine. Spørg:

- Hvordan tror du, den moldoviske befolkning har det med det?

I har fået en masse information. Hvis I skulle sige et ord, der kendetegner det, I tænker lige nu, hvad skulle det være?

SCENARIEBASERET DILEMMA OM YTRINGSFRIHED OG FAKE NEWS

Varighed: 45 min.

Bilag: 2.

Formål: At eleverne gennem en konkret produktion reflekterer over egne og andres rettigheder.

Lærerintro: I denne øvelse skal du som lærer facilitere et scenariebaseret dilemma. Du styrer dilemmaet via din pc, hvis skærm vises på smartboard. Eleverne skal bruge deres telefoner eller pc'er til at spille med. Du kan evt. (gen)se introduktionen til spillet. Den er beskrevet på **side 27**.

Teknisk set-up på 45 sek.:

1. Tilgå fake news-dilemmaet her: app.dibl.it/c/rwuhsmhltfvzjqccc via en computer tilsluttet smartboardet.

2. Tryk på 'start ny session'. Navngiv din klasse og tryk 'start session'.

3. Bed dine elever om at finde deres telefoner frem og scanne QR-koden i hjørnet. Denne kan gøres større ved at klikke på QR-koden. Eleverne skal taste de fire ikoner som kode. Eleverne kan også tilgå dilemmaet via en pc, så bruger de bare linket.

4. Når alle har tastet, klikker du på start på din pc.

5. Nu er I i gang med dilemmaet. Vær opmærksom på, at alle elever skal have indtastet deres svar og trykket send, før du kan klikke jer videre.

I **bilag 3** kan du se en oversigt over hele dilemmaet.

SÅDAN GØR DU: Fortæl dine elever, at I skal i gang med sammen at spille et scenariebaseret dilemma, hvor de skal forestille sig, at deres forældre er nogle typer, der tager lidt anderledes steder hen på ferie. Situationerne i dilemmaet har enten foregået i virkeligheden eller kunne foregå i virkeligheden. Fortæl også, at spillet ikke handler om at vinde, men om sammen at løse nogle svære dilemmaer. Eleverne kan enten spille alene eller i små grupper. Ofte vil det skabe gode diskussioner, hvis eleverne skal diskutere deres valg i små grupper og klikke på en fælles telefon. Du kan også vælge, at de skal spille det individuelt først og bagefter i grupper. Uanset hvad, så er deres svar anonyme. Undervejs vil det være oplagt at standse op og spørge ind til elevernes valg.

NB: Hvis der er stemmelighed undervejs, så kan du klikke på et af valgene (indikeret ved >>). Så er det altså dig, der tager beslutningen om, hvilket svar I vælger.

Når I er færdige med at spille, vil vi i Amnesty være glade for, at eleverne besvarer evalueringsspørgsmålene i spillet.

Fordele/ulemper ved, at eleverne spiller individuelt: Eleven siger sin mening, da andre ikke behøver at vide det, og kan være tryk. Ulemperne kan være, at eleven måske ikke har en mening, og at eleven ikke taler med andre og ikke får hørt andres meninger.

Fordele/ulemper ved, at eleverne spiller i små grupper: Eleverne taler med hinanden og får overvejet deres valg. En ulempe er, at eleven måske ikke tør sige sin mening, hvis den adskiller sig fra de andres.

Undervejs vil det være oplagt at standse op og spørge ind til elevernes svar. Hvis det står uafgjort undervejs, er det dig, der skal tage beslutningen om, hvilket svar I vælger.

Hvis I vælger at tage til Polen eller Litauen, vil spillet automatisk føre jer til Moldova. Det vil forlænge spilletiden. Du kan derfor vælge at gå lidt let hen over valgene i Litauen/Polen, hvis tiden er knap, og i stedet fokusere på Moldova.

Efter spillet er slut, kan der enten i plenum eller i små grupper tales om:

- Udfaldet af scenariet.
- Hvilke valg var svære – var I i tvivl undervejs?
- Har I let ved at gennemskue, hvornår noget er fake news?
- Når I nu har prøvet scenariet, ville I så ændre jeres svar næste gang?
- Hvorfor tror I, der er nogle mennesker, der spreder fake news, mis-, eller disinformation?
- Hvad har dilemmaerne at gøre med menneskerettigheder?
- Hvis jeg nu fortæller jer, at alle eksemplerne i scenariet enten har foregået i virkeligheden eller kunne foregå i virkeligheden, hvad tænker I om det?
- Er der noget, I kunne tænke jer at vide mere om nu?
- Har I fået noget at tænke på ift. fake news, mis- og disinformation? Hvad?

WALK-AND-TALK MENNESKERETTIGHEDER

- HVAD HANDLEDE VIDEOEN OM?

- HVAD TÆNKER DU OM, AT DER ER NOGLE I VERDEN, DER IKKE FÅR OPFYLDT DE MENNESKERETTIGHEDER, DE HAR KRAV PÅ?

- KAN DU ÆNDRE NOGET I DIN DAGLIGDAG FOR, AT DU ER MED TIL AT SIKRE, AT FLERE HAR DE MENNESKERETTIGHEDER, DE HAR KRAV PÅ?

- HVAD TROR DU, LGBTI+ STÅR FOR?

HOMOFØBI I POLEN

Hver fjerde borger i EU bor i et land med store problemer med homofobi. Polen er et af de lande, hvor der er stor modstand mod LGBTI+. Polakkerne er groft sagt delt i to:

- Dem, der synes, at der skal være plads til alle og til nye ideer. De bor især i den nordlige og vestlige del af landet.
- Dem, som synes, at alt skal blive ved det samme. De bor især i den sydlige og østlige del af landet. Den del af befolkningen synes, at alt var bedre i gamle dage, og at LGBTI+-bevægelsen og andet, de ikke har hørt om før, er forsøg på at ødelægge det ægte Polen med de gode og sunde værdier. Her spiller den katolske kirke også en vigtig rolle. I 2019 sagde en af landets biskopper, Marek Jedraszewski: "Regnbuepesten ønsker at kontrollere vore sjæle, hjerter og sind".

LGBTI+-modstanderne støtter den siddende regering og lytter til dens og kirkens budskaber om, at LGBTI+ er en ideologi, som er skabt for at udrydde gode traditionelle polske værdier bygget op omkring familie og kirken. Den del af befolkningen får budskaberne ud via tv. Regeringen styrer de kanaler, hvor LGBTI+ bliver fremstillet i tv-programmer med titlen "Invasion" skrevet med regnbuefarver. Heri forklares, hvordan en LGBTI+-ideologi vil invadere Polen. Landets undervisningsminister har også sagt, at når børn begår selvmord, skyldes det, at LGBTI+-personer har gjort dem forvirrede.

LGBTI+-personer, der bor i mindre byer – særligt i syd eller øst – har det svært. Det er svært at stå frem åbent om sin seksualitet. Hvis man alligevel står frem, risikerer man at blive smidt ud hjemmefra. I skolen er der heller ikke meget hjælp at hente ift. at finde sig til rette i sin seksualitet. Lærere må ikke lave i seksualundervisning. Det bliver set som en seksualisering – som pædofili, og som noget, der er knyttet til LGBTI+-ideologien.

MODTAGELSE AF NY MEDARBEJDER

I grupper skal I formulere standarder for, hvordan I vil modtage forskellige personer på jeres arbejdsplads.

EN KVINDE PÅ EN ARBEJDSPLADS MED FLEST MÆND

- I Danmark har mænd og kvinder i fx håndværksbranchen krav på separate omklædningsfaciliteter. Skal hun have adgang til sin egen omklædning?
- Skal hun bare indordne sig efter den omgangstone, der er på arbejdspladsen i forvejen?
- Skal hun kunne tåle at høre sexistiske kommentarer?

EN STÆRKT TROENDE

- Må personen dyrke sin tro på arbejdspladsen, fx bede?
- Gør det en forskel, hvilken tro personen har?
- Må personen prædike på arbejdspladsen?
- Er det i orden at frabede sig at høre om tro?
- Må personen få fri på helligdage, der er anderledes end dem, der er fastsat i Danmark?
- Må man bede personen om ikke at bære religiøse symboler på arbejdet, såsom kors, tørklæde eller kalot?

EN TRANSKØNNET

- Må personen gå klædt, som personen har lyst til?
- Må personen have kundekontakt?
- Hvad kan du gøre for, at personen føler sig godt tilpas?

EN MED TATOVERINGER OVER HELE KROPPEN OG I ANSIGTET

- Må personen have kundekontakt?
- Er det i orden at bede personen om ikke at få flere tatoveringer?
- Kan man bede personen om at tildække sig?

TJEKLISTE TIL VINDERVIDEO

- HVAD SKAL DEN HANDLE OM – HADTALE? ELLER EN ANDEN FORM FOR DISKRIMINATION?

- SKAL DEN HANDLE OM AT SIGE FRA OVER FOR DISKRIMINATION MOD EN SELV ELLER ANDRE?

- HVAD SKAL I SIGE HVER ISÆR?

- HVEM FILMER?

- HVOR SKAL VIDEOEN FILMES?

- SKAL VIDEOEN REDIGERES, ELLER SKAL DET VÆRE I ÉN LANG KØRE?

INFLUENCER-MARKETING

SPØRGSMÅL	SVAR (SKAL VÆRE UDDYBENDE)
Hvem er din influencer?	
Hvad arbejder influenceren med i sine videoer?	
Er der dokumentation for influencerens viden? Fx når de laver sponsoreret indhold.	
Hvordan kan man stole på, at en influencer ikke laver fake news, mis- eller disinformation?	
Hvordan vurderer du influencerens troværdighed? Tag stilling til: <ul style="list-style-type: none"> • Vurderer du influenceren på antallet af følgere? • På, hvor enig du er med personen? • På de produkter, de evt. sælger/reklamerer for? 	

ARBEJDSARK 6

HVAD ER FAKE? OG HVAD KAN DU GØRE?

- HAR FOLK I RUSLAND DE MENNESKERETTIGHEDER, DE HAR KRAV PÅ?

- HVILKE MENNESKERETTIGHEDER FORBRYDER PUTIN SIG MOD?

- HVORFOR TROR I, AT NOGLE RUSSE TROR SÅ MEGET PÅ DET, SOM DET STATSIGE TV FORTÆLLER?

- HVORDAN KAN PUTIN-KRITISKE RUSSE GØRE OPMÆRKSOM PÅ PUTINS DISINFORMATION OM BL.A. KRIGEN I UKRAINE?

- ER I KRITISKE OVER FOR, HVAD DER BLIVER SENDT I DANSK TV? HVORFOR/HVORFOR IKKE?

- HVAD VILLE I SELV GØRE, HVIS DEN DANSKE STAT LUKKER NED FOR DELE AF INTERNETTET OG SOCIALE MEDIER, FX SNAPCHAT, FACEBOOK, INSTAGRAM, TWITTER OG TIKTOK?

- HVORDAN VILLE I KOMMUNIKERE MED JERES VENNER, HVIS SOCIALE MEDIER IKKE VAR TILGÆNGELIGE?

- HVOR VILLE I FÅ INFORMATION FRA, HVIS SOCIALE MEDIER VAR LUKKET NED, OG TV-KANALERNE VAR STYRET AF STATEN?

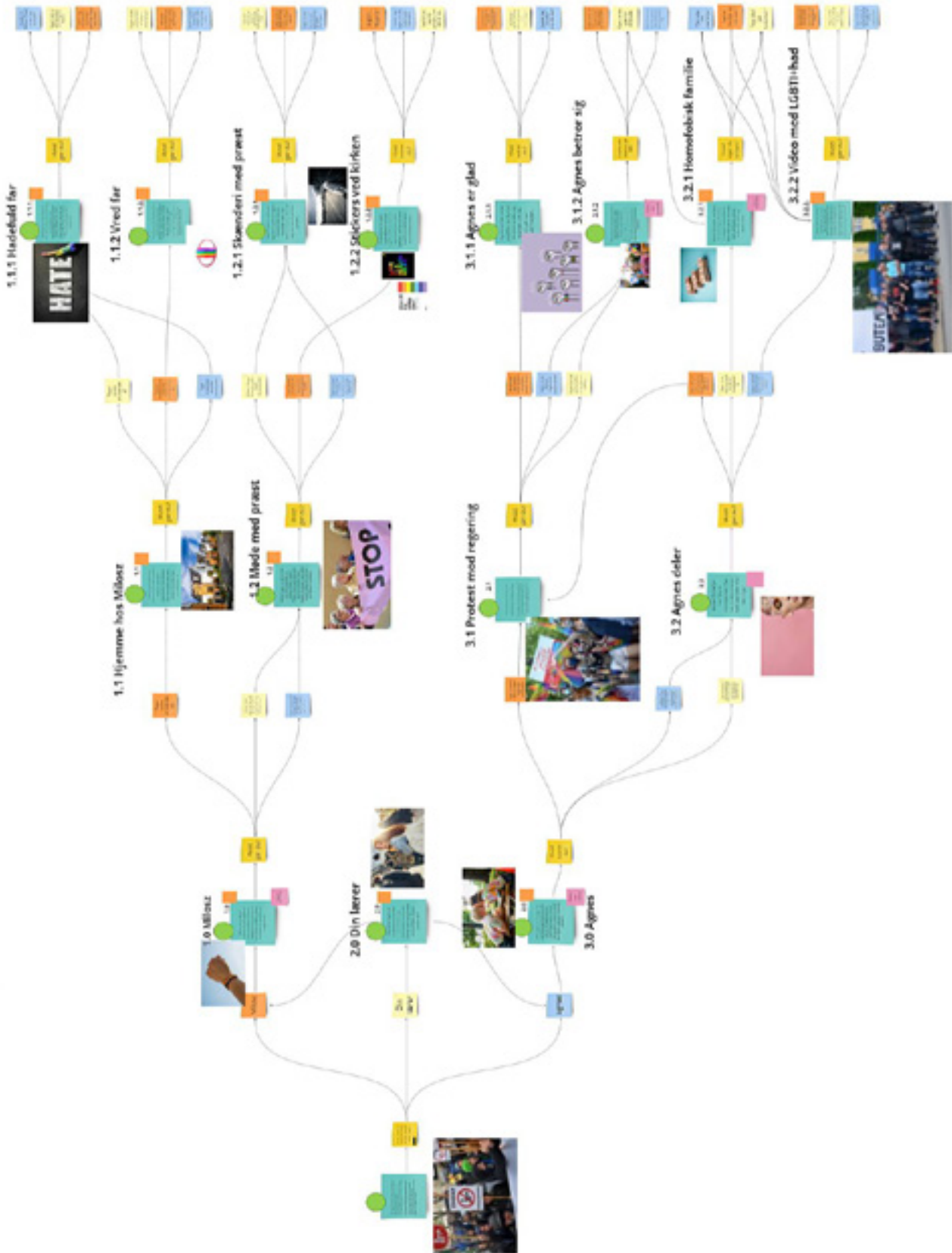

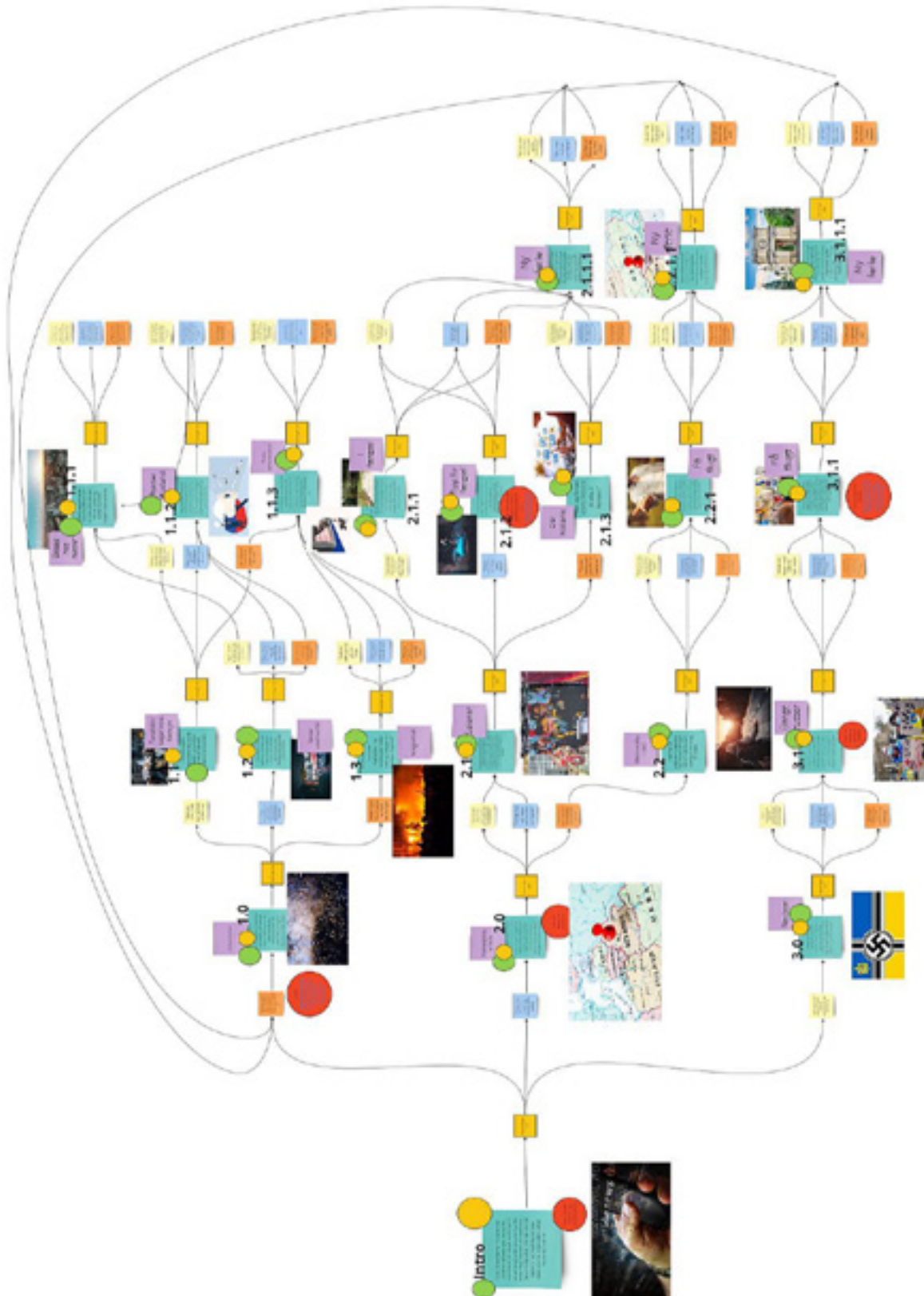
BILAG 1

VISUEL OVERSIGT OVER SCENARIET 'DISKRIMINATION OG LGBTI+'

BILAG 2

VISUEL OVERSIGT OVER SCENARIET 'YTRINGSFRIHED OG FAKE NEWS'

FORSKELLE PÅ FAKE NEWS, DIS- OG MISINFORMATION

Fake news:

Ligner rigtige nyheder bygget på fakta.

Afsenderen forsøger at snyde læserne for at opnå økonomiske eller politiske fordele.

Disinformation:

Falsk information serveret som fakta.

Formålet er at skabe harme eller økonomisk gevinst eller fremme politiske eller personlige dagsordener.

Misinformation:

Når personer uforvarende deler usande fakta.

Det kan være noget, der ligner nyheder.